27 830 Materieelprojecten

Nr. 520 Brief van de staatssecretaris van Defensie

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 22 oktober 2026

Met deze brief informeer ik uw Kamer over de resultaten van de verwervingsvoorbereidingsfase (D-fase) van het project 'Uitbreiding zware bergingscapaciteit'. Over deze behoefte en keuze voor het WiSENT-2 zware bergingsvoertuig van de Duitse leverancier *Flensburger Fahrzeugbau Gesellschaft mbH* (FFG) bent u in februari 2026 met de A/B-brief geïnformeerd.[1] Defensie versterkt de *Heavy Infantry Brigade* (HIB) en de *Medium Infantry Brigade* (MIB) met deze aanvullende zware bergingscapaciteit.

Met FFG is overeenstemming bereikt over de leverings- en contractvoorwaarden van de zware bergingsvoertuigen. Dit project omvat de materieelverwerving van aanvullende zware bergingsvoertuigen inclusief de aanschaf van *Remote Controlled Weapon Stations* (RCWS) met *Counter-Unmanned Aerial Systems* (C-UAS) capaciteit, de aanschaf van munitie voor opleiden, trainen en inzetvoorraad, reservedelen, onderhoudspakketten en IT-middelen.

**Capaciteit**

Het toekomstig gevecht op het land kenmerkt zich door het gezamenlijk optreden met partners tegen een gelijkwaardige tegenstander in het hoogste deel van het geweldsspectrum. Het tempo is hoog, de afstanden lang en de inzet vereist een goede mobiliteit. Tijdens een operatie moet het materieel dat niet meer zelfstandig kan rijden, veilig worden geborgen. Binnen deze omstandigheden moet de pantserrupsbergingstank (PRB) kunnen bergen, afvoeren en hijsen. De PRB moet daarom dezelfde mobiliteit bieden als gevechtsvoertuigen zoals bijvoorbeeld de CV90, Pantserhouwitser2000, *Armoured Combat Support Vehicle* (ACSV) en de Leopard-2A8 gevechtstank. Bovendien moet de PRB een hoge beschermingsgraad hebben tegen conventionele en hedendaagse dreigingen zoals drones en *loitering munitions*.[2]
Bovenop de Leopard-2 bergingstanks die Defensie al gebruikt, heeft Defensie meer zware bergingscapaciteit nodig voor onder meer het nieuwe tankbataljon en het nieuwe pantserinfanteriebataljon CV90. Ook wordt capaciteit aangeschaft voor opleidingsbehoefte.

**Resultaat verwervingsvoorbereiding**

Defensie verwerft 'van de plank' (*Military off the Shelf*: MOTS) en kiest voor bewezen technologiesystemen. Dit biedt voordelen op het gebied van prijs, verkrijgbaarheid van de onderdelen, levertijd, interoperabiliteit en instandhouding.

Defensie maakt gebruik van een uitzonderingsgrond uit de Aanbestedingswet op Defensie- en Veiligheidsgebied (ADV) voor de verwerving van deze capaciteit zoals toegelicht in de A/B-brief. Op grond hiervan verwerft Defensie de zware bergingscapaciteit *single source* bij de Duitse leverancier FFG. Hiertoe is een

---

[1] Kamerstuk 27 830, nr. 478 van 11 februari 2026.

[2] *Loitering Munition* is geleide precisiemunitie die specifiek is ontwikkeld om over een grotere afstand (*Beyond Line Of Sight*), een doel aan te grijpen. Een kenmerkende eigenschap is dat het systeem gedurende een bepaalde tijd in de lucht kan 'loiteren', letterlijk: 'rondhangen'.

offerte gevraagd bij FFG. Deze offerte is vervolgens onderworpen aan een audit door de Audit Dienst Rijk (ADR) en Defensie heeft aansluitend met FFG onderhandeld over de offerte. Met FFG is overeenstemming bereikt over de prijs en contractvoorwaarden voor de productie en levering van de zware bergingsvoertuigen inclusief de RCWS C-UAS. Ook worden de benodigde reservedelen, de speciale gereedschappen en uitrusting, de fabrieksopleiding en de documentatie aangekocht. In de commercieel vertrouwelijke bijlage[3] (MINDEF20260066542) zijn de aantallen, levertermijnen en kosten uitgewerkt. Tijdens de realisatiefase wordt een onderhoudsovereenkomst gesloten.

**Uitwerking**

Internationale samenwerking en interoperabiliteit

Meerdere NAVO-landen waaronder Denemarken en Noorwegen hebben de WiSENT-2 al in gebruik. Defensie beziet binnen het project in hoeverre kan worden samengewerkt in de gebruikersgroep met partners voor schaalvoordelen en interoperabiliteit in de aanschaf van bergingscapaciteit. Nationale interoperabiliteit (familievorming) wordt bereikt doordat de WiSENT-2 gebruik maakt van het chassis van de Leopard-2 gevechtstank.

Industrieversterkend inkopen voor de Nederlandse Defensie en Technologische Industriële Basis (NLDTIB) en Europese Technologische Industriële Basis (EDTIB)

Op basis van de Defensie Strategie voor Industrie en Innovatie (D-SII) werkt Defensie met verschillende instrumenten aan het versterken van de Nederlandse en Europese defensie-industrie.[4] Ook bij de aanschaf van de zware bergingscapaciteit wordt actief ingezet op dit beleid. Op dit moment vinden gesprekken plaats met zowel FFG als met de Nederlandse defensie-industrie. Mede in het licht van de aanschaf van de zware bergingscapaciteit, zal Defensie de productie- en leveringszekerheid met strategische partnerschappen verder versterken.
Bij de aanschaf van de voertuigen heeft het ministerie van Economische Zaken in nauwe samenwerking met Defensie afspraken gemaakt met FFG over Industriële Participatie. Het resultaat daarvan is deels (commercieel) vertrouwelijk, maar komt er op hoofdlijnen op neer dat de Nederlandse industrie een sterke betrokkenheid krijgt bij de productie en het onderhoud van het voertuig. Zo zal Van Halteren Technologies (VHT) de assemblage van de meeste voertuigen uitvoeren in Nederland en na aflevering zowel het reguliere als correctieve onderhoud uitvoeren. Ook zal VHT de loopwielen produceren en leveren. Neways Electronics International B.V. gaat bekabeling van het voertuig leveren. Daarnaast zullen ook andere Nederlandse partijen nieuwe samenwerkingen aangaan met FFG. Dit project is daarmee een voorbeeld van sterke industriële samenwerking binnen Europa tussen Nederlandse en – in dit geval – een Duits defensiebedrijf.

**Projectrisico’s**

Voor het project is een risicobeoordeling gemaakt en zijn beheersmaatregelen getroffen. Binnen de projectbegroting is een risicoreservering opgenomen om de onderkende risico’s te dragen. Defensie is terughoudend met aanvullende wensen en afwijkingen ten opzichte van het MOTS-product. Defensie is voornemens om alleen IT-middelen voor commandovoering als nationale apparatuur op de PRB te laten plaatsen. Deze worden ingebouwd door FFG en

---

[3] Ter vertrouwelijke inzage gelegd, alleen voor de leden, bij het Centraal Informatiepunt Tweede Kamer
[4] Kamerstuk 31 125, nr. 134 van 4 april 2025.

zijn opgenomen in het projectbudget. Een ander risico is dat niet alle subsystemen tijdig kunnen worden geïntegreerd. Defensie mitigeert dit risico door het uitvoeren van haalbaarheidsonderzoeken over de tijdige integratie van de subsystemen. Om het risico op vertraging van levering van de eerste PRB's te mitigeren en tijdige levering te realiseren vindt, indien subsystemen nog niet beschikbaar mochten zijn, integratie van deze subsystemen pas na levering plaats. Hierdoor kunnen bepaalde functionaliteiten bij de eerste PRB's nog niet beschikbaar zijn.

**Financiën**
Het budget van het project 'Uitbreiding zware bergingscapaciteit' bedraagt € 455,9 miljoen (prijspeil 2026), inclusief BTW, risicoreservering en delta-exploitatie. Deze investering komt ten laste van het investeringsbudget van Defensie. De vertrouwelijke bijlage bevat nadere financiële informatie.

**Planning en vooruitblik**
Defensie zet in op spoedige verwerving van de pantserrupsbergingsvoertuigen door zo snel mogelijk het contract te tekenen. Deze contracttekening is randvoorwaardelijk voor de toewijzing van de afgesproken *slots* in de productielijn en daaropvolgende uitlevering. Ik ben daarom voornemens om op 19 november a.s. tijdens de NIDV *Exhibition for Defence and Security* (NEDS) in Rotterdam de verplichtingen aan te gaan. Ik verzoek uw Kamer hiermee rekening te houden bij de behandeling van deze D-brief.

Na parlementaire behandeling van de D-brief wordt uw Kamer via het Defensie Projectenoverzicht (DPO) en de begroting van het Defensiematerieelbegrotingsfonds (DMF) geïnformeerd over de voortgang van dit project.

De staatssecretaris van Defensie,
D.G. Boswijk